

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 14P/118/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7619203021
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matej Okály
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2022:7619203021.13

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudca JUDr. Matej OKÁLY, v právnej veci maloletých detí: R. E., nar. XX.XX.XXXX a R. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. H., zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, deti rodičov: matka H. E.Í., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., P. XXX/XX, právne zast.: JUDr. Milan Križalkovič, advokát so sídlom Spišská Nová Ves, Hviezdoslavova 11 a otec E. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XX, právne zast.: JUDr. Ľubomíra Bašistová Virová, advokátka so sídlom Spišská Nová Ves, Zimná 62, v konaní o zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, takto

rozhodol:

I. Súd návrh otca na zmenu úpravy práv a povinností k maloletým deťom týkajúcej sa rozšírenia styku zamieťa.

II. Súd zvyšuje výživné na maloletého R., nar. XX.X.XXXX zo sumy 120,- Eur mesačne na sumu 160,- Eur mesačne, u maloletej R., nar. X.X.XXXX zo sumy 80,- Eur mesačne na sumu 120,- Eur mesačne, počnúc od 1.4.2021 do budúca s tým, že otec je povinný uvedené výživné platiť do rúk matky vždy do 15.teho dňa v mesiaci vopred.

III. Dlžné výživné u maloletého R. za obdobie od 1.4.2021 do 31.3.2022 v sume 480,- Eur je otec oprávnený splácať popri bežnom výživnom v mesačných splátkach vo výške 20,- Eur vždy do 15.teho dňa toho ktorého mesiaca počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku, s tým, že v prípade omeškania sa čo i len s jednou splátkou sa stáva zročný celý dlh.

IV. Dlžné výživné u maloletej R. za obdobie od 1.4.2021 do 31.3.2022 v sume 480,- Eur je otec oprávnený splácať popri bežnom výživnom v mesačných splátkach vo výške 20,- Eur vždy do 15.teho dňa toho ktorého mesiaca počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku, s tým, že v prípade omeškania sa čo i len s jednou splátkou sa stáva zročný celý dlh.

V. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 15P/3/2015 zo dňa 24.2.2016 v časti týkajúcej sa výšky vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom.

VI. Súd v prevyšujúcej časti protinávrh matky na zvýšenie výživného zamieťa.

VII. Súd protinávrh matky na zmenu úpravy styku zamieťa.

VIII. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 07.05.2019 bol súdu doručený návrh, ktorým sa otec maloletých (navrhovateľ) domáhal, aby súd zmenil úpravu styku otca s jeho maloletými deťmi na rozsah uvedený v petite jeho návrhu.

2. Otec podaný návrh odôvodnil nasledovne:

Dohoda, ktorá bola uzatvorená medzi navrhovateľom a odporkyňou, ktorá návrh nepodala ohľadom úpravy práv a povinností k maloletým pri rozvode, bola odôvodnená nízkym vekom R. kvôli, ktorému navrhovateľ súhlasil s dohodou. Tento návrh na úpravu práv a povinností podáva navrhovateľ z dôvodu toho, že maloleté deti sú už vo veku 13 a 6 rokov, čo znamená, že už nie je potrebné, aby sa matka zúčastňovala naďalej realizácie styku otca s maloletými. Maloleté deti si nedokážu za jej prítomnosti a za tak krátku dobu vybudovať vzťah a vytvoriť citové puto k otcovi, aké by malo byť medzi rodičom a deťmi, nakoľko stretávanie prebieha na mieste určenom matkou, kedy nie je umožnené otcovi vymyslieť program pre deti podľa jeho predstáv. Väčšinou času strávia v kine, kde nie je možné nadviazať komunikáciu s deťmi. Navrhovateľ ako otec má právo tráviť s maloletými polovicu voľného času, čo zahŕňa právo maloletých vidieť, právo na prístup k maloletým, právo určiť miesto a spôsob trávenia času, právo výlučne výchovne na maloletých počas toho času pôsobiť a tiež právo na náhradu za čas trávenia, ktorý sa nerealizoval z objektívnych dôvodov, ako napríklad do teraz to bolo podľa tvrdenia matky nízky vek maloletého R.. Nakoľko sú deti už vo vyššom veku neexistuje žiaden vážny dôvod k tomu, aby sa otec nemohol plnohodnotne starať o maloleté vo veku takmer trinásť a šesť rokov za situácie, že dosiaľ neboli zistené na strane otca žiadne okolnosti, ktoré by ho ako rovnoprávneho rodiča mali obmedzovať vo výraznej miere vo výchove. Podľa rozsudku Krajského súdu Košice zo dňa 07.12.2016, sp. zn. 25CoP/20/2016: Aj rodič, ktorému dieťa nebolo zverené do starostlivosti má teda právo v primeranom rozsahu podieľať sa na výchove dieťaťa, v starostlivosti oň i na budovaní citových a rodinných väzieb, je a stále zostáva rodičom so všetkými právami a povinnosťami z tohto vzťahu vyplývajúcimi. Realizuje sa to prostredníctvom styku tohto rodiča s dieťaťom. Je pritom treba mať na zreteli, že akákoľvek deformácia vzťahu rodič a dieťa v dôsledku odcudzenia sa neskôr len ťažko napráva a z tohto dôvodu máme za to, že záujem dieťaťa musí prevyšovať nad záujmami rodičov a je potrebné, aby deti trávili s otcom rovnaký čas ako s matkou a tiež aby sa stretávali aj s rodinou otca a nežili len v izolovanom prostredí. Navrhovateľ si plní vyživovaciu povinnosť voči maloletým a verí, že postupne počas ich častejšieho stretávania sa môže vytvoriť riadny a pekný vzťah. Taktiež je po postupnom nadviazaní citových väzieb schopný sa o maloleté deti starať aj počas víkendov. V ustanovení § 28 ods. 3 Zákona o rodine, obom rodičom od narodenia do plnoletosti ostávajú zachované práva na výchovu a starostlivosť o svoje dieťa aj v prípade, že spolu nežijú, preto je potrebné upraviť styk otca s maloletými, aby ostali zachované citové väzby a vývinové potreby k obidvom rodičom. Dôležitým záujmom pre deti je taktiež stabilita budúceho výchovného prostredia a navrhovateľ má záujem udržiavať pravidelný styk s maloletými nakoľko rodičovské práva a povinnosti podľa súčasnej právnej úpravy sú budované na zásade rovnoprávnom postavení otca a matky pri ich výkone.

3. Uznesením sp. zn.: 14P/118/2019-12 zo dňa 18.07.2019 súd ustanovil Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves za kolízneho opatrovníka pre maloletých na zastupovanie v tomto konaní.

4. Dňa 27.01.2020 bolo súdu doručené vyjadrenie matky, ktorá uviedla:

Matka v súvislosti s návrhom otca na zmenu úpravy práv a povinností k mal. deťom oznamuje súdu, že nateraz nesúhlasí s rozšírením styku otca s mal. deťmi, pretože ma za to, že by to nebolo v najlepšom záujme mal. detí. Matka si je plne vedomá toho, že otec má právo podieľať sa na výchove mal. detí a tráviť s nimi čas, avšak z pre ňu neznámeho dôvodu obidve mal. deti majú k otcovi odmietavý postoj. Vo vzťahu ku obidvom deťom otec sám uznal ešte v roku 2017, že stretávanie medzi nám a mal. deťmi je komplikované a že nechce, aby sa jeho vzťah s deťmi ešte viac skomplikoval a preto súhlasil, aby sa s deťmi stretával raz do mesiaca. Maloletá R. bola koncom roka 2019 vyšetrená v Centre pedagogicko - psychologického poradenstva a prevencie Spišská Nová Ves psychologičkou Mgr. D. Z. PhD., o čom bol otec informovaný matkou, a zo správy ktorú podpísala aj riaditeľka tohto centra PhDr. H. R. okrem iného vyplýva v časti k úprave a nastaveniu styku otca s dieťaťom že nateraz nedoporučujú zmenu styku dieťaťa s biologickým otcom. Doporučujú ponechať kontakt maloletej s otcom v tej podobe, ako je nastavený teraz a to 1 -krát mesačne v prítomnosti matky. Dokonca prítomnosť matky vnímajú tento čas ako nevyhnutnú podmienku. Matka nemá skutočne záujem brániť otcovi v styku s mal. deťmi, ale je predovšetkým na ňom, akým spôsobom využije styk, ktorý má dohodnutý s matkou a ďalšie možnosti kontaktu s deťmi prostredníctvom napr. telefonátov alebo iným vhodným spôsobom, pretože doterajší

čas styku s deťmi žiadnym spôsobom aktívne nevyužil na to, aby oživil jeho vzťah s deťmi. Matka nevie z čoho otec mal. detí vychádza, keď tvrdí, že je mu bránené zo strany matky vymyslieť program pre deti podľa jeho predstáv, pretože matka sa nikdy nebránila a ani sa nebráni tomu, aby otec maloletých detí vymyslel alebo stanovil program podľa jeho predstáv a to aj v čase jej prítomnosti. Doposiaľ však takúto aktivitu nevyvinul a tak jeho stretávanie sa s deťmi je takpovediac pasívne.

5. Spolu s vyjadrením doručila matka súdu:

- Úradný záznam Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves zo dňa 08.06.2017,
- Správu Centra pedagogicko - psychologického poradenstva a prevencie Spišská Nová Ves zo dňa 30.10.2019,

6. Dňa 17.02.2020 bolo súdu zo strany matky doručené Vyjadrenie Centra pedagogicko - psychologického poradenstva a prevencie Spišská Nová Ves zo dňa 10.02.2020.

7. Dňa 21.03.2020 bola súdu doručená správa kolízneho opatrovníka z vykonaného zisťovania rodinného prostredia, z obsahu ktorej súd zistil tieto skutočnosti:

Matka aj s maloletými deťmi žije vo veľkom priestrannom, poschodovom, rodičovskom dome. Na poschodí si matka vytvorila samostatnú bytovú jednotku. Domácnosť je zrekonštruovaná, zariadená novým moderným nábytkom. Maloleté deti majú vyhradenú samostatnú izbu. V spoločnej domácnosti prebývajú rodičia matky. Matka je dlhodobo zamestnaná ako opatrovateľka v zariadení pre seniorov na ul. L. v R. X. Y. Dňa 27.02.2020 bol zrealizovaný pohovor s matkou, počas ktorého uviedla nasledovné skutočnosti: „Od rozvodu manželstva sa stretávanie otca s mal. deťmi realizovalo a realizuje vždy iba za mojej prítomnosti. Asi 5 x sa stretnutie realizovalo v domácnosti otca, t.j. v rodinnom dome v Z., z toho raz na mňa otec fyzicky zaútočil. V priebehu posledného stretnutia v jeho domácnosti už bola prítomná súčasná priateľka otca a aj jej dve maloleté deti. Maloletý R. to znášal veľmi zle, obe deti boli veľmi rozpačité a v podstate čas určený na styk strávili v jednej izbe tým, že sa otec prihovárал deťom a oni stáli pri mne. Pri odchode mi syn povedal, že s jeho legom sa už hrajú iné deti. Následne sme situáciu riešili tak, že sme začali chodiť s deťmi v prevažnej miere do kina. Tieto stretnutia sa realizujú v rovnakom režime. Deti si vyberú film resp. rozprávku, ktorú chcú vidieť a ja to oznámim otcovi, ktorý zakúpi vstupenky sebe a mal. deťom. Ja si vstupenku financujem sama. Mnohokrát sa stalo, že počas predstavenia deti zaregistrovali, že otec spí a aj mňa na to upozornili. Je pravdou, že otec sa párkrát pokúsil aj o zmenu a to v zmysle tom, že navrhol miesto kina cukráreň. Stretnutie v cukrárni sa zrealizovalo 2 krát. Maloletý R. si staval lego, dcéra túto činnosť odmietala. Považujem za potrebné uviesť, že takmer vždy na začiatku stretnutia otec pre nás príde a po nastúpení do auta je ticho. Stále som bola ja iniciátor rozhovoru, nakoľko som si jasne uvedomovala, že mlčanie otca nie je prirodzené a prehľbuje bariéru medzi ním a deťmi. Sedávala som pri ňom na prednom sedadle a obracala som sa na deti s nejakou otázkou. Po dlhšom čase asi po roku sa opakovane stalo, že ma otec nejakým spôsobom urazil. Vždy sa to stalo pred deťmi. Stále som ho žiadala, že sa porozprávame, keď budeme sami, ale v tomto smere ma nikdy nerešpektoval. Ešte aj v deň, keď mal syn prvé sväté prijímanie, tak sa odohral incident, ktorý prerastal až do fyzického útoku na moju osobu. Iba prítomnosť ďalších ľudí zastavila jeho agresiu. Čo sa týka verbálnych útokov na moju osobu počas stretnutí, alebo nadávania počas telefonovania, s tým mám hlavne problém iba vtedy, keď sú toho prítomné aj deti. Otec nie je schopný pochopiť, že keď nadáva mne, tak automaticky sa ho deti zľaknú, čo má za následok to, že s ním následne nechcú ostať osamote. Ešte ako príklad popíšem situáciu, že v minulosti dochádzalo k tomu, že po skončení kina sme šli domov a otec nenavrhol žiaden program, ale nakoľko do ukončenia styku chýbal ešte nejaký čas napr. päťnásť minút, tak sme museli všetci ticho sedieť v aute a čakať kedy presne uplynie hodina ukončenia stretnutia a až vtedy nám dovolil vystúpiť z auta. Určité obdobie sme si začiatok a koniec stretávania podpisovali do notesa, aby sme vzájomne mali dôkaz, koľko stretnutie trvalo. Upozorňujem, že sa to začalo realizovať na podnet otca. Keď som si aj ja požiadala o zapisovanie, tak otec nemal problém opäť pred deťmi mi zošit vytrhnúť z ruky a udrieť ma ním po hlave. Od toho obdobia pri prevoze sedávam s deťmi na zadnom sedadle auta a nechávam celý priebeh na otcovi, ktorý to vôbec nezvládal a pravdepodobne si to uvedomoval. Na základe toho sme sa dňa 08.06.2017 opäť z iniciatívy otca každý osobitne dostavili na oddelenie SPODaSK, kde sme spísali krátku dohodu o tom, že otec sa bude do konca roka 2017 stretávať s deťmi iba raz mesačne. Do dnešného dňa sa to takto realizuje a otcovi vôbec neprekáža, že niekedy sme doma aj oveľa skôr ako je stanovená úprava. Preto ma veľmi prekvapil resp. zaskočil návrh otca na úpravu styku, nakoľko otcov záujem o naše deti

hodnotím ako minimálny.” Matka zároveň uviedla, že je ešte veľmi veľa momentov, ktoré mali za následok to, že deti odmietajú byť s otcom osamote. Doplnila, že ich rodina sa k sebe správa slušne s úctou a taktiež aj ona v tomto smere vychováva obe deti. Čo sa týka výživného, otec ho uhradza riadne a včas. Na osobné a vianočné sviatky zakúpi deťom nejakú hračku poväčšine aj podľa ich vlastného výberu. Ide o darčeky nižšej hodnoty. V minulosti sa matka pokúsila požiadať otca o úhradu aspoň polovice jednorazových nákladov napr. na zubný strojček syna, ale otec do dnešného matke žiadne financie nad rámec výživného nezaslal.

Bol vykonaný pohovor s maloletými deťmi na tunajšom oddelení bez prítomnosti matky. Maloletý R. na otázku či má vedomosť z akého dôvodu sa ideme porozprávať uviedol, že to vie. „Je to kvôli tomu, že otec sa chce častejšie stretávať. Ja chcem, aby to ostalo iba raz do mesiaca, nechcem častejšie a najradšej by som nestretával vôbec. Keď sme spolu, tak skoro ani nič nerozpráva. Naposledy na stretnutí som išiel s otcom vpredu a v kuse mi niečo rozprával. Chcel moje číslo telefónu, ale ja som mu ho nedal.” Na otázku či nemá záujem aby sa stretnutie realizovalo v domácnosti otca, keďže má rodinný dom aj väčší pozemok uviedol: „Do jeho domu nechcem ísť preto, lebo mi vadí, že tam ma rodinu, novú ženu aj deti. Preto nemám záujem a je mi trápne tam chodiť. Nikdy, čo si pamätám som s ním nemal blízky vzťah. Vadí mi aj to ako sa rozpráva s mamou, hovoril jej, že je hlúpa a aj často na ňu kričí. Otec mi nechýba. Aj keby ma niekto nasilu nútil, aj tak by som nešiel. Raz sa stalo, že ma otec čakal pred školou a pýtal sa, že kedy sa stretneme, bolo mi to veľmi nepríjemné. Postavil sa pred mňa a ja som nevedel čo mám robiť. Minulý rok prišiel otec na aute pred náš dom a chcel vidieť sestru Sofiu, ktorá bola veľmi chorá. Mamka potom volala policajtov a keď prišli, tak im hovoril samé klamstvá. Už ma ani nebaví chodiť s ním do kina, ale nechcem, aby mamka mala problémy.”

Kolízny opatrovník sa pokúsil vykonať pohovor aj s maloletou R.. Po príchode do miestnosti sa ihneď rozplakala a povedala, že nechce byť sama. V prítomnosti matky iba uviedla, že chodí do I.A triedy. V triede má dobré kamarátky F. a L.. Na otázku ako sa jej páčia stretnutia s ockom bola ticho. Na otázku či by nechcela chodiť k ockovi a aj do k nemu do domu, iba pokývala hlavou, že nie. Počas celého pohovoru sa držala matky za ruku a túlila sa k nej.

V domácnosti otca bolo taktiež vykonané sociálne zisťovanie. Otec prebýva vo vlastnom rodinnom dome, ktorý sa nachádza v obci Z.. Predmetná nehnuteľnosť je plne zariadená. V čase šetrenia bola prítomná aj súčasná partnerka otca F.Á. L. a jej obe maloleté deti. Otec uviedol, že návrh podal z tohto dôvodu, že sa so svojimi deťmi stretáva veľmi málo. Ako príklad uviedol príhodu z leta, kedy sa stretol so synom na železničnej stanici a maloletý ho údajne prvý oslovil. Následne až do cieľovej stanice sa spoločne rozprávali. Ďalej sa vyjadril, že on je ochotný prispievať nad rámec výživného, ale najprv je potrebné, aby mu to niekto povedal. Otec je od roku 2013 zamestnaný v spoločnosti C..D..U..R.. s.r.o. S..

Kolízny opatrovník v podanej správe na záver uviedol, že vzhľadom na dlhodobé nezhody medzi rodičmi, nedostatočnú komunikáciu spojenú s rôznymi prejavmi neúctivého správania otca k matke a s prihliadnutím na vek maloletého R., ktorý je vo veku, kedy veľmi citlivo reaguje na všetky podnety, je potrebné prihliadať na ním prejavovaný názor. Postoj, ktorý maloletý zaujal voči svojmu otcovi je možné chápať aj ako určitý vzdor vzhľadom aj na jeho súčasný vek. Mal. R. je dostatočne zodpovedný za svoje správanie. Svoje školské a aj osobné povinnosti si príkladne plní. Triedny učiteľ vyjadril s jeho správaním a školskými výsledkami veľkú spokojnosť. Maloletá R. začiatok školského roka 2019/2020 emocionálne prežívala veľmi ťažko. Mala výrazné adaptačné ťažkosti. V správe CPPPaP so sídlom na ul. Z. Č.. XX, XXXXX R. X. Y. sa v závere uvádza, že na základe aktuálneho prežívania a zvládania záťaže detí, u oboch klientov sa doporučuje ponechať kontakt s otcom len v prítomnosti matky a maximálne s intervalom 1 x mesačne. Potreba bezpečia ako základná potreba napredovania v psychosomatickom vývine detí sa javí byť nevyhnutnou pre zachovanie zdravého telesného a duševného vývinu oboch detí. Matka odovzdala kópiu predmetnej správy kolíznemu opatrovníkovi a aj napriek tomu, že sa jedná o dôverný obsah mala záujem, aby sa s ňou oboznámil. Kolízny opatrovník dlhšiu dobu pracuje s rodinou. Opakovane sa stalo, že ak matka mala s otcom konflikt, následne sa dostavila na tunajšie oddelenie SPODaSK a žiadala sociálne poradenstvo ako má do budúcnosti na opakujúce sa problémy reagovať. Kolízny opatrovník má za to, že nie je vhodné ponechať striktno upravený styk otca s maloletými deťmi. Neupravený styk v plnej miere zohľadňuje potreby dospelievajúceho syna, prihliada na jeho právo rozhodovať sa podľa svojich potrieb slobodne a sám si organizovať svoj voľný čas. Otcov navrhovaná úprava styku vo vzťahu k maloletej R., by nielen narúšala jej psychické zdravie, ale zároveň by marila pozitívne výsledky výchovy zo strany matky. Akýkoľvek vynútený styk otca s maloletou by vytváral

nepriaznivé podmienky pre zdravý vývoj dieťaťa. Čím dlhšie by trvalo negatívne pôsobenie navrhovateľa na dieťa, tým ťažšie by sa v budúcnosti naprávali škody spôsobené na jej duševnom zdraví.

8. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 10.08.2020, pričom uznesením na ňom vyhláseným uložil rodičom, aby sa podrobili poradenskej službe u psychológa cestou ÚPSVaR vrátane účasti s maloletými deťmi v závislosti od rozhodnutia psychológa za účelom zlepšenia verbálnej komunikácie a nadviazaniu väzieb s otcom v rozsahu potrebnom pre dosiahnutie daného cieľa.

9. Dňa 28.10.2020 bola súdu doručená Priebežná správa z poradensko-psychologického procesu, z obsahu ktorej súd zistil, že na základe vykonaných konzultácií otec netrvá na svojom pôvodnom návrhu o rozšírení kontaktu s deťmi.

10. Z potvrdenia o zárobku obchodnej spoločnosti A.G.E.S. s.r.o. Olcava zo dňa 26.01.2021 súd zistil, že otec v období mesiacov 01/2020 - 12/2020 dosiahol priemernú mesačnú čistú mzdu vo výške 760,22 Eur.

11. Dňa 05.02.2021 bola súdu doručená ďalšia Priebežná správa z poradensko-psychologického procesu, z obsahu ktorej súd zistil, že ÚPSVaR odporúča určiť kontakt otca s maloletými deťmi, avšak zohľadniť pritom aj ich prejavovaný názor, ktorý vzhľadom na svoj vek deti dokážu vyjadriť.

12. Dňa 04.03.2021 bola súdu doručená ďalšia správa kolízneho opatrovníka z vykonaného sociálneho zisťovania rodinného prostredia, v ktorej kolízny opatrovník uviedol, že od posledného súdneho pojednávania nedošlo k žiadnym podstatným zmenám na strane oboch rodičov. Kolízny opatrovník tiež vykonal výsluch maloletých detí, pričom maloletý R. uviedol nasledovné skutočnosti: „Je to také celé čudné, oco nerozpráva skoro nič. Raz za týždeň mi zatelefonuje a pýta sa ma, ako sa mám a čo robím. Dost' často sa stáva, že otec nevie, čo má povedať. Vadí mi, že sa stretávame, lebo je to také celé neprirodzené. Oco sa ma potom vždy na konci stretnutia opýta, že kedy sa zase uvidíme a ja poviem, že zase na konci mesiaca, a on s tým súhlasí. Do jeho domu ma nevolá.“ Na otázku, či nie je lepšie ísť do domácnosti otca R. uviedol, že k nemu domov by nešiel. „Na Vianoce mi otec kúpil hru Krycie meno a Pokémona. Naposledy, keď som bol s otcom, tak sme sa prechádzali po našej dedine. Veľmi sa mi nechcelo. Naposledy som chcel ísť do kina, ale otec sa asi nahneval a povedal, že nie a ideme sa prejsť.“ V škole sa R. darí veľmi dobre, jeho triedna učiteľka je Mgr. C.. Škola mu chýba, už by chcel do nej riadne chodiť. Maloletá R. je v tomto školskom roku žiačkou druhej triedy. Do kancelárie vošla spoločne s matkou a trvala na jej prítomnosti. Na otázku, kedy sa naposledy videla s ockom uviedla, že nevie a rozplakala sa. Už na žiadnu inú otázku neodpovedala. Prirodzene kolízny opatrovník v zisťovaní názoru dieťaťa nepokračoval. Kolízny opatrovník tiež vykonal výsluch rodičov, pričom na základe zistených skutočností v závere podanej správy uviedol, že zotrváva na svojom vyjadrení, že nie je vhodné ponechať striktné upravený styk otca s maloletými deťmi. Neupravený styk v plnej miere zohľadňuje potreby dospievajúceho syna, ktorý svoj názor už opakovane potvrdil vo svojich vyjadreniach. Maloletá R. je dieťa citlivej povahy a akékoľvek vynútené stretnutia negatívne vplyvajú na jej duševné zdravie.

13. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 05.03.2021, pričom na tomto pojednávaní otec - navrhovateľ uviedol, že vzhľadom na jednotlivé správy by chcel upraviť iba pôvodný rozsudok. sp. zn.: 15P/3/2015 zo dňa 24.02.2016, tak, že otec je oprávnený sa stretávať s mal. deťmi každú párnú nedeľu s toho jedná nedeľa v čase od 9.00 hod. do 13,00 hod. a druhá nedeľa od 14,00 do 18,00 hod. bez prítomnosti matky. Matka s týmto návrhom otca nesúhlasila a žiadala styk ponechať v rozsahu uvedenom v predmetnom rozsudku. Kolízny opatrovník uviedol, že otec si musí byť vedomí, že jeho návrh nie je prechodný, nakoľko to ani psychológ nedoporučoval. Kolízny opatrovník sa nestotožnil s návrhom otca a doporučil ponechať pôvodný rozsah upravený v rozsudku sp. zn.: 15P/3/2015 zo dňa 24.02.2016. Súd na pojednávaní tiež vypočul oboch rodičov, ktorí sa vyjadrili k priebehu styku otca s maloletými. Na základe zistených skutočností súd odročil pojednávanie a to za účelom realizácie výsluchu maloletých detí a zistenia ich názoru k zmene navrhovanej otcom.

14. Dňa 01.04.2021 bol tunajšiemu súdu doručený návrh matky maloletých, ktorým žiada, aby súd rozhodol o zvýšení vyživovacej povinnosti otca. Podanie bolo zapísané pod sp. zn.: 4P/57/2021. Zo spisov tunajšieho súdu vedených pod sp. zn.: 14P/118/2019 a 4P/57/2021 mal súd preukázané, že obe konania sa týkajú tých istých účastníkov konania a toho istého predmetu rozhodovania, t.j. rozhodovania

o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom. Na základe uvedeného preto súd uznesením sp. zn.: 14P/118/2019-119 zo dňa 16.06.2021 rozhodol o spojení vecí na spoločné konanie.

15. Na pojednávaní dňa 02.08.2021 súd vykonal výsluch mal. R. E., ktorý v rámci svojej výpovede uviedol:

„Chodím do 9. triedy ZŠ v R. X. Y. na P. N.. Mám dobrých spolužiakov. Sú to K. a R.. Boli sme na motokárach vo R. počas prázdnin. Boli sme v bazéne na záhrade. Boli sme aj na živých sochách. Bicyklujeme sa. Po výletoch chodím s mamkou a sestrou. Mal som jednotky, dvojky a jednu trojku z matematiky. Mal som jednotky aj dvojky a teraz sa mi podarilo dostať trojku. Teraz idem do 9. ročníka ZŠ. Chodíme k otcovi. On nám povie, kedy príde a tak príde. Chodí pre nás autom. Naposledy sme boli s otcom v kine na film. Kino už bolo otvorené. Boli sme aj v ZOO s mamkou, otcom. Sestra tam nechcela ísť. Keď sme boli v marci 2021 otec začal kričať a R. povedala, že sa ho bojí a preto už nechcela s ním ísť. Začal kričať, že mi nezaplatí vodičák ani vysokú školu. Vraj mne to nezaplatí. R. nič nepovedal. Ona tiež tam vtedy bola. Otec len kričal. On kričí na mamku aj vtedy, ak nechcem ísť k telefónu. Kričí aj na mňa. Nadáva. Počujem to cez telefón, keď telefonuje. Som v izbe. Škaredo mamke nadáva. Kričí mamke, že je vyšťanda. Škaredo kričí na mamu. Najlepšie by bolo tak, keby som nemusel s otcom ísť nikdy. Necítim sa byť s ním dobre. Niekedy s nami ani nerozpráva. Naposledy na výlete skoro nič nepovedal. Len sa opýtal, či chcem pukance. Otec sa niekedy opýta ako sa mám. Otca sa nepýtam ako sa má a kde bol. Nikdy sa ho také nepýtam. Mňa to nezaujima, čo je s otcom. Viem, že otec býva v Z.. Bol som tam, viem kde to je. Nič ma tam neľahá. Otec má tam ženu. Nepoznám jeho ženu. Videl som ju, keď sme tam boli. Povedal som otcovi, že tam nechcem byť. Otec povedal, že keď nechcem tam byť, že tam nemusím byť. Nechcel by som tam ísť, aj keby tam nebola tá jeho žena. Nechcem tam ísť. Ak by som si mohol vybrať program ja sám, aj tak by som tam nešiel. Nechcel by som tam ísť. Nič mi neurobil otec. S otcom by som nechcel ísť nikde. Chcel by som ísť do JAM arény. Nešiel by som ani tam s ním. Necítim sa s ním dobre. Nikdy som mu to nepovedal. Bojím sa ho. Sestra tam nechce s ním chodiť. Bola naposledy v tom kine spolu s otcom. Išli sme v aute, otec sa s nami nerozprával. Parkuje auto pred našim domom. Nasadli sme do auta ja, sestra, mamka a otec. Dohodli sa rodičia spolu cez správu, čo budeme robiť. Vravel som, žeby som chcel ísť do kina. Nakoniec sme sa dohodli, že pôjdeme do kina. Rodičia sa dohodli na filme. Bol to film o psíkovi Gumpovi. Nepýtal som sa R., či sa jej ten film páčil. So sestrou sa spolu hráme. Nespomínala sestra psíka Gumpa. V aute sme sa s otcom nerozprávali, potom sme prišli do kina. Pýtal sa, či chcem pukance a či chcem džús. Kúpil lístky. Sestry sa otec nič nepýtal. Ona nechcela nič. Dal som si pukance. Po skončení filmu sme išli do kostola, len mamka, ja a sestra. S otcom sme sa rozlúčili a on odišiel. Predtým sme boli viackrát na výlete, ale teraz veľmi nie. Išiel by som aj do Laser Arény. Plávať nechodím, neviem plávať. Na záhrade nemáme taký vysoký bazén na plávanie. Nechcem sa naučiť plávať. Chcel by som byť meteorológ. Zaujímam sa počasie. Neviem o tom, že v Gánovciach je meteo stanica. Ak by ma tam volal otec tak by som tam s ním nešiel. Ak by ma tam volal niekto iný s ním by som išiel, ale s ním nie. Niekedy kričal vonku a niekedy cez telefón. Nekričí však pred cudzími ľuďmi. Viem, že sa tu jedná o nás, aby sme išli tam k nemu. Najradšej by som bol, keby to bolo tak ako teraz. Nechcem byť s otcom častejšie, lebo sa s ním necítim dobre. V Aquacity v Poprade sme boli, ale s mamkou, nie s otcom. Páčilo sa mi to. Chcel by som tam ešte ísť. Radšej by som tam opäť išiel s mamou. Mama sa s otcom nerozpráva. Ona robí doprovod R.. Mama chodí so R. za ruku. Ja s mamou už nechodím za ruku. Poznám hodinky. Ak by som chcel ísť skôr domov, tak by som skúsil mu to povedať, že chcem ísť skôr. Rozprával som sa s otcom o tomto súde. Povedal, že sme predvolaní. V telefóne mi otec rozprával o výživnom. Výživné je to zvýšenie peňazí. Vraj bude musieť viac platiť. Len tak mi to povedal. Nič som ho nepýtal, aby mi niečo kúpil. Nikto mi nič nehovoril, aby som niečo zamlčal. Ani mama. Hovorím len to ako to ja cítim. V auguste budem mať 15 rokov. Frajerky nemám. Bicykel mám. Raz sme boli na Košiarnom briežku so školou. Tam sme ešte neboli na bicykli. Chodím na bicykli len s mamou. S kamarátmi nechodím na bicykel. Kamaráti asi chodia na bicykli vonku. Bývame v R.. Kamaráti sú poväčšine zo Západu. Kamaráti niekde chodia, ale ja neviem kde chodia. Cez prázdniny som nebol s kamarátmi. Trávil som čas s mamkou a sestrou. Ak je mamka v práci, trávim čas s babkou. Nechcem nič viac povedať sudcovi.“

16. Súd výsluch mal. R. E. nerealizoval, nakoľko to nepovažoval za vhodné a účelné. Rovnako aj rodičia zhodne uviedli, že vzhľadom na jej stav na jej výsluchu netrvajú.

17. V podaní zo dňa 27.09.2021 matka navrhla, aby súd rozhodol o zvýšení vyživovacej povinnosti otca vo vzťahu k mal. R. na sumu 190,- Eur mesačne a vo vzťahu k mal. R. na sumu 150,- Eur mesačne. Matka súčasne navrhla, aby súd o úprave styku otca s maloletými rozhodol tak, že tento styk neupraví.

18. Matka ako dôvody pre rozhodnutie súdu o zvýšení vyživovacej povinnosti odôvodnila nasledovne:

V čase rozhodovania súdu počiatkom v roku 2016 aj ohľadne určenia výživného na maloleté deti mali mal. R. 9 rokov a mal. R. 3 roky. Od posledného rozhodovania súdu tak uplynulo 5 rokov. Mal. R. má už v súčasnosti 15 rokov a mal. R. má v súčasnosti 8 rokov.

Náklady na starostlivosť o obe maloleté vzrástli, a to nielen vzhľadom na ich vek.

Mal. R. je žiakom 9. ročníka na základnej škole a mal. R. je žiačkou 4. ročníka. Náklady v súvislosti so školou a školskými potrebami uhrádza matka maloletých detí a to - poplatky spojené so začiatkom a priebehom školského roka - poistenie, ZRPŠ, hygienické potreby do školy, stravné: školské pomôcky - zošity, perá, farby, výkresy, pracovné zošity, obaly, prezuvky, cvičebné úbory a iné. U mal. R. sú tak tieto všetky náklady vo výške 220 Eur a u mal. R. vo výške 190 Eur. Navrhovateľka býva s maloletými deťmi u svojich rodičov v ich rodičovskom dome, kde prispieva mesačne na chod domácnosti vo výške 115 Eur (celková výška za elektrinu, vodu, plyn, RTVS je 227,84 Eur); má výdavky na platby za internet vo výške 15 Eur, telefón vo výške 30 Eur, poplatok za komunálny odpad ročne 46,80 Eur (3x15,60 Eur), výdavky na poistenie nehnuteľnosti 2 x 90,60 Eur. Medzi pravidelné výdavky na starostlivosť o obe maloleté deti patrí - strava 250 Eur; výdavky na oblečenie na každé dieťa cca 50 Eur mesačne; výdavky na hygienu cca 30 Eur mesačne; výdavky na lieky, vitamíny a injekcie Pollynex (mal. R. je alergik a astmatik) sú cca 80 Eur. Medzi nepravidelné a tzv. jednorazové náklady patria výdavky na rodinné výlety (vstupné), knihy (záujmové čítanie), podľa možnosti kino a iné. Taktiež náklady na zubný strojček pre mal. R. - nový zubný strojček v hodnote 44 Eur (prvý stál 150 Eur), náklady na kúpu bicyklov pre obe mal. deti vo výške 205 Eur a 154 Eur.

Matka maloletých detí je zamestnaná s mesačným príjmom cca 570 Eur (už vrátane daňového bonusu na obe mal. deti a poberá prídavok na mal. deti spolu vo výške 51 Eur.

Otec mal. detí si síce riadne plní svoju vyživovaciu povinnosť, avšak nakoľko náklady na maloleté deti vzrástli, podala matka mal. detí súdu návrh na zvýšenie výživného.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že sa v priebehu 5 rokov od posledného rozhodovania o výživnom zmenili pomery na strane oprávnených mal. detí, nakoľko sa zvýšili ich životné náklady, pričom matka maloletých detí by bez podpory starých rodičov tieto náklady nebola schopná zabezpečiť. Starí rodičia maloletých detí sú pritom sami už na dôchodku a majú zdravotné problémy, preto ich možnosti finančnej pomoci sú taktiež obmedzené.

19. Návrh, aby súd neupravil styk otca s maloletými matka odôvodnila s poukázaním na doterajší priebeh konania ohľadne návrhu otca na zmenu úpravy styku s mal. deťmi, a to predovšetkým na lekárske správy, správy ÚPSVaR ako aj samotný výsluch mal. R..

20. Dňa 03.12.2021 bola súdu doručená ďalšia správa kolízneho opatrovníka, z obsahu ktorej sa súd oboznámil so sociálnymi a ekonomickými pomermi na strane matky, s ktorou maloleté deti žijú v spoločnej domácnosti. Súd tiež na základe tejto správy zistil, že otec sa od 02.08.2021 odmlčal a s matkou a ani s deťmi žiadnym spôsobom nekomunikuje. Maloletý R. mal v auguste 15 rokov, ale otec na to taktiež nereagoval a jeho narodeniny odignoroval. Kolíznemu opatrovníkovi sa s otcom maloletých nepodarilo telefonicky spojiť.

21. K návrhu matky sa vyjadril otec a to podaním, ktoré bolo súdu doručené dňa 09.02.2022, v ktorom uviedol, že nepopiera, že by nedošlo k zmene pomerov na strane mal. detí. Má však za to, že výživné vo výške 190 Eur na syna a na dcéru vo výške 150 Eur je vysoké, a jeho príjem je nepostačujúci na to, aby bol schopný platiť takéto vysoké výživné. Zároveň súdu poukázal aj na tú skutočnosť, že matka sa domáha zvýšenia výživného a žiada, aby bola otcovi mal. detí uložená povinnosť platiť vyššie výživné, na druhej strane však za celé tie roky žiadnym spôsobom nepripravovala deti na styk s otcom, bola po celú dobu pasívna, pričom vzťah medzi deťmi a otcom vôbec nenapredoval a neprehľboval sa. Otec súčasne vyčíslil svoje náklady na vedenie domácnosti ako aj uspokojenie svojich základných potrieb. Otec tiež súdu predložil doklady o úhradách ako aj výplatné pásky.

22. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 10.03.2022, pričom otec v časti zvýšenia výživného uviedol, že navrhuje výživného zvýšiť u mal. syna na sumu 140,- Eur, u mal. dcéry na sumu 100,- Eur. Matka uviedla, že je ochotná pristúpiť na dohodu v rozmedzí u mal. syna na sumu 160 - 170 Eur, u mal. dcéry na sumu v rozmedzí 120 - 130 Eur. Súd na pojednávaní tiež vykonal výsluch oboch rodičov a to za účelom zistenia ich aktuálnych osobných, rodinných, pracovných, majetkových a sociálnych pomerov. Súd na pojednávaní tiež zistil, že otec v období 7 mesiacov žiadnym spôsobom nekontaktoval deti, ani matku. Styk sa z jeho strany nerealizuje. Kolízny opatrovník odporučil súdu zvýšiť výživné u každého z maloletých detí o sumu 40 Eur mesačne.

23. Z podania Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves zo dňa 14.03.2022 súd zistil, že otec je vyučený v študijnom odbore mäsiar - údenár, pracoval ako predavač mäsa a rýb, zámočník, vodič osobného a nákladného vozidla, pomocný pracovník na stavbách budov, ako požadované profesie na sprostredkovanie zamestnania počas poslednej evidencie uviedol zámočník, vodič osobného a ťažkého nákladného vozidla, kamiónu pre vnútroštátnu dopravu, mäsiar - údenár. Úrad tiež súdu doručil zoznam nahlásených voľných pracovných miest od 01.01.2019 pre profesie mäsiar - údenár, predavač mäsa a rýb, zámočník, vodič osobného a nákladného vozidla, pomocný pracovník na stavbách budov.

24. Súd cestou Štatistického úradu Slovenskej republiky zisťoval priemernú mesačnú mzdu v zamestnaní zvérač, ktorú otec toho času vykonáva, a na ktorú sa otec dobrovoľne rekvifikoval, pričom z podania úradu zo dňa 05.04.2022 súd zistil, že v roku 2020 bola priemerná čistá mzda v tomto povolaní vo výške 1.057,- Eur.

25. Na pojednávaní dňa 11.04.2022 právny zástupca otca v rámci záverečného prednesu uviedol:

„V tomto konaní sa rozhoduje jednak o úprave styku s mal. deťmi, otec už len podaním návrhu o rozšírenie styku s mal. deťmi preukázal a aj po celú dobu preukazuje, že vždy mal záujem o svoje mal. deti, ktoré však matka nikdy v skutočnosti nevedla k ich otcovi, deti nepripravovala na styk a docielila to, že ten postoj detí vo vzťahu k otcovi je odmietavý. Otec nikdy nechcel riešiť túto situáciu extrémnejším spôsobom t.j. výkonom rozhodnutia, aby zbytočne deti nevystavoval ďalším konfrontáciám, ktoré nerozumejú tomu, že ten rodič, ktorému sú zverené by ich mal v prvom rade pripravovať na styk s otcom. Je veľká škoda pre deti, že tieto sa odmietajú stretávať s otcom, kde presne sa ukazuje, že rodičia matky nie sú na tom úplne zdrav. v poriadku, roky pribúdajú a otec by bol práve aj v takých situáciách kedy sú mal. deti choré určite nápomocný. Aj napriek výkon. dokazovaniu otec trvá, aby súd rozhodol o našom návrhu na rozšírenie styku. Pokiaľ ide o určenie výživného resp. jeho zvýšenie my nesúhlasíme s návrhom matky a ani s návrhom, ktorý bol odprezentovaný zo strany KO. Máme za to, že nami navrhnuté výživné pokrýva potreby mal. detí, mal. deti sa nevenujú žiadnym nejakým krúžkom, kde by boli zvýšené náklady s tým spojené. Navrhované výživné zo strany otca tak absolútne pokryje náklady či už na školu, stravu ako aj zabezpečenie iných potrieb, nakoľko aj matka okrem osobnej starostlivosti je povinná sa starať o deti aj tým, že tieto zabezpečí aj po finan. stránke. U staršieho chlapca osob. starostlivosť už ani nie je taká ako u mal. dcéry. Náklady, ktoré sme súdu preukázali sú úplne základnými nákladmi, ktoré má 90 % ľudí a to či to už splácanie hypotéky, ktorou otec zabezpečuje bývanie, náklady na stravu, poistenie aj vzhľadom na prácu, ktorú vykonáva, preto nie je možné absolútne povedať, že úver na bývanie nie je nevyhnutný, alebo aby nebol súdom akceptovaný, pričom je bežné, že tieto náklady aj súdy zohľadňujú. My akceptujeme zvýšenie na mal. syna zo sumy 120,- Eur na 140,- Eur a na mal. dcéru zo sumy 80,- Eur na sumu 100,- Eur odo dňa právoplatnosti rozsudku nie spätne. Matka žiadnym spôsobom nepreukázala že tu boli nejaké dôvody hodné osobitného zreteľa pre ktoré by bolo potrebné priznať výživné spätne príp. od podania návrhu matky.“

26. Právny zástupca matky v záverečnom prednese uviedol:

„Čo sa týka úpravy styku a jeho rozšírenia o ktoré žiada otec mal. detí k tomu uvádzame, že je zrejme a je to najmä z výkon. dokazovania že nie je možné úpravu styku rozšíriť ale je zrejme, že je potrebné zmeniť rozsudok OS SNV 15P/3/2015 zo dňa 24.2.2016 tak, že v časti ohľadom úpravy styku bude rozhodnuté že styk mal. detí s otcom súd neupravuje. Tento náš návrh odôvodňujeme tým, že z výkon. dokazovania je zrejme, že otec i keď sa to snaží takto prezentovať nikdy žiadnym spôsobom neprejavil opravdivý záujem o svoje mal. deti. Je to zrejme aj z toho ako prezentovala matka, že otec neprejavil záujem o kontakt s mal. deťmi, pričom nie je pravdou, aby matka mal. deti nahovárala príp. nepripravovala deti s otcom. Z výsluchu mal. syna je zrejme, že úprava styku vo vyššej miere resp. zachovaný styk tak ako bol

upravený rozsudkom z r. 2015 by nebol v prospech mal. dieťaťa a to či už dcéry alebo syna. Vzhľadom na skutočnosti navrhujeme, aby súd zmenil rozsudok 15P/3/2015 v časti úpravy styku tak ako sme už uviedli, že styk s mal. deťmi neupraví. Ohľadom výživného, ktoré matka navrhovala zvýšiť, uvádzame, že od posled. rozhodnutia došlo na strane detí k podstatným zmenám ohľadne výdavkov. Je zrejmé, že tieto výdavky sa i do budúcnosti budú navyšovať. Tiež ako sme uviedli je zrejmé, že výživné na mal. deti má prednosť pred inými výdavkami povinného rodiča. Vzhľadom na to navrhujeme, aby súd zvýšil výživné na mal. syna zo sumy 120,- Eur na 170,- Eur a na mal. dcéru zo sumy 80,- Eur na sumu 130,- Eur vzhľadom na to, že máme za to, že je to aj v možnostiach aj schopnostiach otca. Toto zvýšené výživné žiadame priznať od podania návrhu, nakoľko je to v záujme mal. detí.“

27. Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol:

„Čo sa týka návrhu otca nemôžem súhlasiť s tým, že zodpovednosť za túto situáciu nesie výlučne matka, nakoľko zo spisu, z pohovorov s mal. deťmi je zrejmé čo tomuto stavu predchádzalo a v komunikácii resp. prístupu otca k mal. deťom nedošlo k žiadnej pozitívnej zmene. Pravdou je aj to, že od augusta 2021 sa otec odmičal a je tomu tak až do dnešného dňa. Čo sa týka výšky výživného matka má právo na zvýšenie výživného od podaného návrhu. Doporučujem zvýšiť na mal. syna zo sumy 120,- Eur na sumu 160, eur a na mal. dcéru zo sumy 80,- Eur na sumu 110,- Eur.“

28. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

29. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

30. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

31. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona. (§ 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 372/2004 Z.z.).

32. V čase vyhlásenia tohto rozsudku tak suma minimálneho zákonného výživného vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa predstavuje čiastku 29,42 Eur na jedno nepľnoleté nezaopatrované dieťa.

33. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

34. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

35. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

36. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

37. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

38. Podľa § 111 CMP , v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o

- b) úprave výkonu rodičovských práv a povinností,
- c) výžive maloletého,
- d) styku s maloletým,

39. Podľa § 120 ods. 1 CMP, súd rozhoduje rozsudkom vo veciach podľa § 111 písm. b) až d), h) a i), inak rozhoduje vo veci samej uznesením.

40. Podľa 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

41. Podľa § 157 CMP, rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa zmenia pomery.

42. Pokiaľ ide o návrh otca na úpravu styku s maloletými, resp. o protinávrh matky, rozhodol súd výrokmi I a VII tohto rozsudku tak, ako je v nich uvedené.

43. V súvislosti s týmto rozhodnutím súd poukazuje na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky, v zmysle ktorej rodičovské práva a povinnosti patria obidvom rodičom. Ak rodičia žijú v manželstve, predpokladá sa, že ich vykonávajú v zásade na základe vzájomnej dohody a v záujme maloletého dieťaťa. Zákon o rodine úpravu výkonu rodičovských práv a povinností v určitých špecifických situáciách rieši osobitne, čo nielen umožňuje čl. 51 ods. 1 ústavy, ale to aj predpokladá. Pritom zákon o rodine preferuje predovšetkým dohodu rodičov pri výkone rodičovských práv a povinností (§ 35, § 36, § 25 ods. 1, § 24 ods. 2 zákona o rodine). Až keď nedôjde k dohode rodičov o výkone rodičovských práv, rozhodne o ich výkone súd, vždy však s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa (IV. ÚS 367/08).

44. V súvislosti s úpravou styku súd poukazuje na tú skutočnosť, že realizácia styku otca s maloletými bola doposiaľ upravená na základe dohody rodičov, ktorá bola schválená súdom a to rozsudkom sp. zn.: 15P/3/2015-91 zo dňa 24.02.2016. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že styk sa realizoval nepravidelne, čo síce malo negatívny vplyv na všetkých zúčastnených, avšak je to jedinou možnosťou ako zachovať vzťahy v rodine. Na základe výpovedí oboch rodičov, po oboznámení sa s odmietavým postojom mal. R., má súd za to, že v tomto prípade je potrebné ponechať úpravu styku nastavenú v pravidelných intervaloch tak, aby bolo možné dostatočne realizovať právo otca na styk s maloletými, ako aj právo maloletých na styk s otcom. Bude však úlohou otca pôsobiť na maloleté deti tak, aby títo styk s ním neodmietali a aby realizácia ich vzájomných práv nebola nútená. Doterajšia úprava styku tak podľa názoru súdu predchádza potencionálnym konfliktom v rodine tak, aby boli obaja rodičia dostatočne vopred na styk pripravení, vzájomne si nenarúšali plány a nevstupovali si navzájom do času, ktorý sa chystajú stráviť s maloletými. Na základe uvedeného preto súd nevidel priestor pre rozšírenie úpravy styku otca s maloletými, avšak súd tiež nezaujal na vec rovnaké stanovisko ako matka, aby úprava styku upravená nebola.

45. Pokiaľ ide o návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca vo vzťahu k maloletým deťom súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že návrhu matky o zvýšení výšky výživného je potrebné vyhovieť, nie však v celom rozsahu.

46. Z vykonaného dokazovania súdu zistil, že maloleté deti sú toho času v osobnej starostlivosti matky a to v zmysle rozsudku tunajšieho súdu sp. zn.: 15P/3/2015 zo dňa 24.2.2016, pričom pokiaľ ide o návrh matky na zvýšenie výživného na maloleté deti, súd vychádzal pri svojom rozhodovaní z majetkových a príjmových pomerov oboch rodičov, ktoré sa mu podarilo zistiť, berúc do úvahy skutočnosť, že pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliadal na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o deti osobne stará a na to, aká peňažná suma je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb maloletých, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby, ako je šatstvo, bielizeň, obuv, poplatky za bývanie a tiež potreby súvisiace s rozširovaním a prehľbovaním vzdelania maloletých, rozvojom ich záujmov a potrieb, prípravou na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, ako aj potreby súvisiace so zdravotným stavom, či potreba zabezpečiť maloleté deti finančne pre prípad

budúcich nepredvídateľných nákladov (tvorba úspor), t.j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v spoločnosti.

47. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku konkrétneho dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať dieťaťu primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Na druhej strane uspokojovanie odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa je vždy limitované možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodičov, pričom sú rozhodujúce predovšetkým reálne zárobkové schopnosti a možnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä pracovnými príležitosťami primeranými vlastnostiam rodičov.

48. Súd pri svojom rozhodovaní preskúmal existenciu zmeny pomerov ako na strane maloletých, tak aj na strane rodičov, pričom dospel k záveru, že v prípade maloletých došlo k zmene pomerov a to v súvislosti s nástupom na vyšší stupeň vzdelávacieho systému, s čím sú jednoznačne spojené zvýšené náklady. Súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti, že každé maloleté dieťa sa takto dostáva na ďalší stupeň vývoja a to, ako z hľadiska biologického, kedy rastie a menia sa aj jeho stravovacie potreby, tak aj mentálneho a v konečnom dôsledku aj spoločenského vývoja, kedy sa zapája do nových vzdelávacích či záujmových činností, čo so sebou prináša zvýšené náklady. Náklady na maloleté deti tak podľa zistenia súdu objektívne vzrástli a to jednak pokiaľ ide o výdavky na školu, jednak aj pokiaľ ide o náklady na ich bežné oblečenie, obuv, kultúrne vyžitie a v neposlednom rade aj hygienické potreby, berúc tiež na zreteľ ich vek. Súd má tiež na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že od posledného rozhodovania vo veci došlo k zmene pomerov aj na strane rodičov.

49. Pokiaľ ide o maloletého R. E., súd pri svojom rozhodovaní vzal do úvahy, že maloletý ukončil prvý stupeň základného vzdelania, v súčasnosti navštevuje 9. ročník základnej školy a v blízkej budúcnosti nastúpi na stredoškolské štúdium, čím u neho došlo a nepochybne opäť dôjde k nástupu na vyšší stupeň vzdelávania, s čím sú spojené vyššie náklady na školské pomôcky vyplývajúce z vyššej náročnosti vzdelávacieho procesu, vyššieho počtu predmetov ako aj vyššieho počtu vyučovacích hodín. So zvyšujúcim vekom tiež u maloletého dochádza k zvýšeným nákladom v podobe zabezpečenia jeho voľnočasových aktivít, oblečenia či hygieny. Súd tiež u maloletého vzal do úvahy zvýšené náklady na liečbu alergie, resp. astmy.

50. U mal. R. E. vzal súd do úvahy tú skutočnosť, že maloletá nastúpila od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti na prvý stupeň základného vzdelávania, pričom s ohľadom na túto skutočnosť nemôže konajúci súd dospieť k inému záveru ako k tomu, že s tou skutočnosťou sú vždy nepochybne spojené zvýšené výdavky rodičov na maloleté dieťa, nakoľko potreby dieťaťa vo fáze predškolského vzdelávania a vzdelávania na základnej škole sú diametrálne odlišné.

51. Súd sa pri svojom rozhodovaní oboznámil s pomerne rozsiahlymi vyjadreniami oboch rodičov vykonanými či už prostredníctvom ich právnych zástupcov alebo osobne v rámci účastníckeho výsluchu, pričom súd tiež prihliadol na predložené listinné dôkazy, najmä podané správy.

52. V súvislosti s rozhodovaním súdu o návrhu matky súd poukazuje na úpravu obsiahnutú v § 78 ods. 3 Zákona o rodine, v zmysle ktorej súd pri konštatovaní zmeny pomerov na strane oprávneného dieťaťa je povinný vždy prihliadať aj na vývoj životných nákladov, ktorý nastal od poslednej úpravy, ktorou bolo dieťaťu priznané výživné zo strany povinného rodiča. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že životné náklady oproti obdobiu, v ktorom sa rozhodovalo o poslednej úprave výživného pre maloleté stúpili a preto súd musel brať túto okolnosť na zreteľ.

53. Súd pri matke vychádzal zo zistených pomerov a teda, že jej čistý priemerný mesačný príjem je cca 570,- Eur (už vrátane daňového bonusu na obe maloleté deti a poberá prídavok na maloleté deti). Pokiaľ ide o majetkové pomery, matka spolu s maloletými žije v dome svojich rodičov, kde spoločne obývajú jedno poschodie. Pokiaľ ide o majetkové pomery matky, táto má stredné všeobecné vzdelanie, čo značne obmedzuje jej možnosti zamestnať sa, pričom súd má za osvedčené, že matka má snahu pracovať, živiť svoje maloleté deti, a preto pracovala vo viacerých odvetviach.

54. U otca súd pri rozhodovaní o výške výživného pre jeho maloleté deti vychádzal zo zistenej priemernej čistej mesačnej mzdy vo výške cca 900,- Eur mesačne. Pokiaľ ide o majetkové pomery, otec maloletých

je vlastníkom domu, v ktorom žije. V súvislosti s príjmom otca súd poukazuje na tú skutočnosť, že otec v čase svojej evidencie na úrade práce v čase svojej nezamestnanosti podstúpil rekvifikáciu a zamestnal sa v novom povolani zvérača. Súd preto má za to, že otec preukázal dostatočnú snahu a zvýšil tak svoje zárobkové možnosti, nakoľko v odbore, v ktorom je otec pôvodne vyučený by toho času dosahoval nepochybne oveľa nižší príjem. Uvedenú skutočnosť preukazuje správa úradu práce zo dňa 14.03.2022 ako aj priložený zoznam pracovných ponúk.

55. Pokiaľ ide o mal. R., súd rozhodol výrokom II tohto rozsudku o zvýšení výživného zo sumy 120,- Eur mesačne na sumu 160,- Eur mesačne od 01.04.2021 do budúca, nakoľko si to vyžaduje jeho osobný stav, kedy maloletý je toho času žiakom 9. ročníka základnej školy, pričom od začiatku nového školského roka nastúpi na stredoškolské vzdelávanie, pričom podľa názoru súdu od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti nepochybne u neho nastali zvýšené náklady na jeho výchovu, čím došlo na jeho strane k zmene pomerov.

56. Pokiaľ ide o mal. R., súd rozhodol výrokom II tohto rozsudku o zvýšení výživného zo sumy 80,- Eur mesačne na sumu 120,- Eur mesačne počnúc od 01.04.2021 do budúca, nakoľko maloletá začala navštevovať prvý stupeň základnej školy čím došlo u maloletej k zmene pomerov, avšak súd prihliadol pri svojom rozhodovaní na jej nižší vek oproti bratovi.

57. Hodnotiac všetky uvedené skutočnosti, vzhľadom na aktuálny vek maloletých, ako aj výdavky spojené s uspokojením ich potrieb a vynakladaných na ich starostlivosť, s ktorými sa súd počas konania oboznámil má súd za to, že na výživu maloletého R. a R. toho času postačuje, ak bude otec prispievať k rukám matky spolu sumou 280,- Eur mesačne, čo predstavuje 31,10 % jeho čistej priemernej mesačnej mzdy zistenej súdom v tomto konaní.

58. Súd pri svojom rozhodovaní o výške výživného poukazuje na zaužívanú súdnu prax, podľa ktorej platí, že výživné rodiča na všetky jeho deti by malo byť určené v rozmedzí 20 - 30% z jeho príjmu (viď. napríklad rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn.: 11CoP/54/2018 zo dňa 19.12.2018).

59. Vzhľadom k tomu, že súd rozhodol o určení výživného na maloleté deti za obdobie od 01.04.2021 do budúca, vznikol otcovi nedoplatok na výživnom vo vzťahu k mal. R. vo výške 480,- Eur (t.j. 12 mesiacov x 40,- Eur) a vo vzťahu k mal. R. vo výške 480,- Eur (t.j. 12 mesiacov x 40,- Eur), na úhradu ktorého ho súd zaviazal spôsobom uvedeným vo výroku III a IV tohto rozsudku.

60. Nakoľko súd rozhodol o novej výške vyživovacej povinnosti zo strany otca, rozhodol výrokom V tohto rozsudku tak, že zmenil rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 15P/3/2015 zo dňa 24.2.2016 v časti týkajúcej sa výšky vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom.

61. Nakoľko súd návrhu matky na zvýšenie výživného v celom rozsahu nevyhovet, zamietol výrokom VI tohto rozsudku jej návrh v prevyšujúcej časti.

62. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

63. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

64. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

65. O trovách konania súd rozhodol tak, že náhradu trov výrokom VIII tohto rozsudku nepriznal žiadnemu z účastníkov konania, nakoľko súd nezistil žiadne také okolnosti, pre ktoré by bolo možné priznať trovy niektorému z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves písomne v štyroch vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok/ ďalej len ako „CSP“/).

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (§ 62 ods. 1 CMP) .

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 62 ods. 3 CMP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.